

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“ (J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

SPOLOČENSKO - DUCHOVNÝ OBČASNÍK

pre stredné Slovensko

číslo 13

Drahí bratia a sestry v Christu,
*ani som len nedúfala, že ešte niekedy sa vám budem prihovárať z tohto úvodníka. Som nesmierne šťastná a ďakujem Bohu, že vyšlo aj trináste číslo, i keď s ročnou odmlkou. Čo sa vlastne stalo? Dôvodov je veľa, ale ten hlavný je, že som dlho nedostávala takmer žiadne príspevky a bolo mi veľmi ťažko písať tento časopis sama. Vždy som si priala, aby Svetlo Pravoslávia bol časopis nielen pre ľudí, ale aj od ľudí. Stále som čakala na články, ktoré by ho oživilo, zlepšilo kvalitu a hlavne posunulo dopredu. A vďaka Bohu, pár príspevkov som dostala. A tak na naliehanie svojich priateľov a zároveň aj čitateľov som sa rozhodla, že ešte vydám aj trináste číslo. Či bude posledné, záleží aj od vás, od vašich príspevkov. Viem, nás pravoslávnych nie je na Slovensku veľa, ale v jednote je sila. Spojme sily, pretože sme dostali vzácny dar od BOHA. Stali sme sa pravoslávnyimi kresťanmi a to nás zaväzuje. Prepodobný Justín Popovič hovorí: „**Pravoslávie je pravoslávie svätosťou. Svätosť je život v Duchu Svätom a Duchom Svätým. Niet pravoslávia mimo svätosti, mimo duchovnosti...**“*

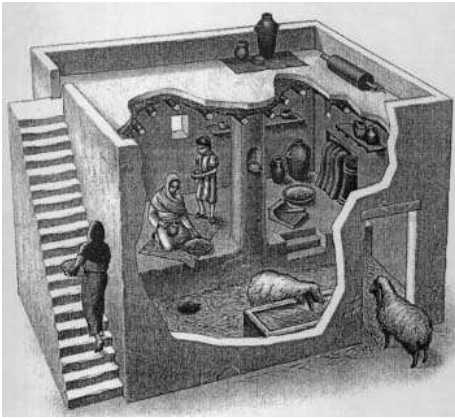
Milí čitatelia, nech sú tieto slová pre nás výzvou a nech prepodobný Justín Popovič je pre nás vzorom, ako máme žiť. Prepodobný Justín Popovič pros Boha za nás!

V pravej Christovej viere Jana

Christos sa rodí!

Sv. Ján Zlatoústý

Stojím pred podivuhodným a paradoxným tajomstvom. Hlasy pastierov doliehajú k mojim ušiam. Na svojich hudobných nástrojoch dnes totiž nehrajú náhodou. Ich ústa spievajú pieseň nebeskú.

Anjeli ospevujú, archanjeli velebia, spievajú cherubíni a oslavujú serafíni. Všetci spoločne jasajú, pretože vidia Boha na zemi a človeka na nebesiach.

Dnes sa Betlehem podobá nebu: Namiesto hviezd prijal anjelov, namiesto slnka prijal svetlo spravodlivosti. Nesnaž sa pochopiť ako, pretože „kde Boh chce, môže zmeniť i zákony prírody.“

On však chcel. A učinil tak. Zostúpil na zem a zachránil človeka. Kvôli tomuto cieľu s Ním všetko spolupracovalo.

Dnes sa rodí Ten, ktorý existuje večne, a stáva sa tým, čím nikdy nebol. Je Boh a stáva sa človekom. Stáva sa človekom a pritom zostáva Bohom.

Keď sa narodil, Židia jeho narodenie paradoxne neprijali: na jednej strane tu boli farizeji, ktorí mylne vysvetľovali sväté knihy a na druhej strane sadukeji, ktorí učili opačne. Herodes sa síce ponáhlal, aby našiel novorodeniatko, ale nie preto, aby mu vzdal úctu, ale aby ho usmrtil.

A hľa, kto všetko si dnes myje svoje oči, aby uvidelo Kráľa nebies, ako zostupuje na zem v ľudskom tele, narodeného zvnútra Panny:

Prišli králi, aby sa poklonili nebeskému Kráľovi slávy.

Prišli vojaci, aby sa dali do služieb hlavnému veliteľovi nebeských mocností.

Prišli ženy, aby sa poklonili Tomu, kto smútok žien obrátil na radosť.

Prišli Panny, aby sa poklonili Tomu, kto stvoril prsia a mlieko, a teraz je kojenný materským mliekom.

Prišli kojenci, aby sa poklonili Tomu, kto sa stal kojencom, aby zložil oslavnú pieseň „z úst kojencov a batoliat.“

Prišli deti, aby sa poklonili Tomu, kvôli komu ich Herodova posadnutosť učinila prvomučeníkmi.

Prišli muži, aby sa poklonili Tomu, kto sa stal človekom, aby vyslobodil ľudí z ich strádania.

Prišli pastieri, aby sa poklonili dobrému Pastierovi, ktorý svoj život obetoval za svoje ovce.

Prišli kňazi, aby sa poklonili Tomu, kto sa stal Veľkňazom „podľa radu Melchisedekovho.“

Prišli otroci, aby sa poklonili Tomu, kto na seba vzal podobu služobníka, aby naše otroctvo premenil v slobodu.

Prišli rybári, aby sa poklonili Tomu, kto ich obrátil na rybárov ľudí.

Prišli colníci, aby sa poklonili Tomu, kto si z colníkov vybral evanjelistu.

Prišli neviestky, aby sa poklonili Tomu, kto odovzdal svoje nohy slzám jednej z nich.

Prišli teda všetci hriešnici, aby videli Božieho Baránka, ktorý na svojich ramenách nesie hriechy celého sveta:

Mudrci, aby sa poklonili, pastieri, aby ho oslávili, colníci, aby ho zvestovali, neviestky, aby mu priniesli myro, Samaritánka, aby ho napojila, Chanaánka, aby mu poslúžila.

Keď teda všetci radostou jasajú i ja si prajem jasat', i ja chcem tancovať, i ja chcem oslavovať. Ale bez citary, bez písťale, bez zapálených sviečok vo svojich rukách. Oslavujem a miesto toho všetkého držím v rukách Christove plienky. Ony sú mojou nádejou, mojím životom, mojou spásou, ony sú mojou písťalou i citarou. Mám ich pri sebe, aby som z ich sily nabral silu i ja, aby som spolu s anjelmi zvolal: „*Sláva na výsostiach Bohu*“ a spolu s pastiermi: „*a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!*“ (Luk. 2,14).

A viete prečo? Pretože Ten, kto sa nevysloviteľným spôsobom predvečne narodil z Otca, rodí sa dnes nadprirodzeným spôsobom z Panny. Ako? To vie len Božia blahodať – blahodať Svätého Ducha. My môžeme len povedať, že ako je pravdivé jeho nebeské narodenie, je nepopierateľné i to pozemské. Pravdou je, že sa narodil Boh z Boha, a pravdou je i to, že sa narodil človek z Panny. V nebesiach je jediný, ktorý sa narodil len z Otca, Jeho jednorodený Syn. Ale i na zemi je jediný, ktorý sa narodil len z Panny, Jej jednorodený Syn. Rúhali by sme sa, keby sme si v prípade jeho nebeského rodenia

predstavovali matku, rovnako ako keby sme si v prípade jeho pozemského narodenia predstavovali otca. Boh ho zrodil Božím spôsobom. Panna ho porodila nadprirodzeným spôsobom. A tak nemôže byť vysvetlené ani jeho nebeské rodenie, ani jeho vtelenie. Viem, že ho dnes porodila Panna. Verím, že sa predvečne narodil z Boha. Naučil som sa mlčky uctievať jeho narodenie bez zvedavého

hľadania a neužitočného mudrovania. Lebo pokiaľ ide o Boha, nie je potreba, aby sme sa pozastavovali nad prirodzeným vývojom vecí, ale aby sme verili v moc toho, ktorý všetko riadi.

Čo je prirodzenejšie, než keď porodí vydatá žena? A čo je podivuhodnejšie, než keď porodí dieťa panna – bez muža – a opäť sa stane pannou?

Je možné skúmať to, čo sa dej v súlade s prírodnými zákonmi. Čo sa však uskutočňuje spôsobom nadprirodzeným, to radšej mlčky uctievajme. Nie preto, že je to nebezpečné, ale preto, že je to nevysvetliteľné.

Cítim bázeň pre Božím tajomstvom.

Čo k tomu povedať, o čom tu ďalej hovoriť?

Vidím tú, ktorá porodila. Vidím i toho, ktorý sa narodil. Ale spôsob narodenia nemôžem pochopiť. Teraz vidíte, že Boh mení zákony prírody, kde chce. Stalo sa to i tu: bol prehliadnutý zákon prírody a zapôsobila Božia vôľa.

Ako nevysvetliteľné je Božie milosrdenstvo!

Predvečný Boží Syn, neporušiteľný, neviditeľný a beztelesný sa usídlil v našom porušiteľnom a viditeľnom tele. Prečo? Ako dobre viete, my ľudia

ľahšie veríme tomu, čo vidíme, než tomu, o čom počujeme. Veríme viditeľnému. Neveríme neviditeľnému. Neuverili sme v neviditeľného Boha, ale uctievali sme viditeľné modly v podobe ľudí. Boh sa teda medzi nami zjavil vo viditeľnej podobe

Ľloveka, aby tak rozohnal každú pochybnosť o svojej existencii. Ak nás bude učiť svojou zjavnou a bezpochybnou prítomnosťou, ľahšie nás privedie k pravej viere, k neviditeľným a nadprirodzeným veciam.

Stojím v úžase nad týmto zázrakom! V podobe dieťaťa vidím Večného. V jasliach leží ten, ktorého trón je na nebesiach! Ľudské ruky sa dotýkajú neprípustného a beztelesného“. Plienkami je ovinutý ten, ktorý rozbíja putá hriechu! Avšak... taká je jeho vôľa: potupu obrátiť v úctu, nehodnosť obliecť v slávu, urážku premeniť v cnosť.

On zobral moje (ľudské) telo. On mi dáva svojho (božského) Ducha. Daruje mi poklad večného života. Berie moje telo, aby ma posvätil. Dáva mi svojho Ducha, aby ma zachránil...

(pokračovanie nabudúce)

Grigorij Bohoslov: „*Najprv treba očistiť seba, až potom iných učiť čistote; najprv seba učiniť múdrym, až potom učiť múdrosti; najprv sám sa stať svetlosťou; až potom ostatných osvetľovať; najprv sa sám priblížiť k Bohu, až potom k Nemu privádzať iných; najprv sa sám stať svätým, až potom iných posväcovať.*“

Modlitba vchodu na večerní, ktorú číta kňaz:

„Večer za svítania a na poludnie chválime a blahoslovíme Teba, ďakujeme Ti a modlíme sa k Tebe, Vládca všetkých, ľudomilný Hospodin.

Nech sa vznáša naša modlitba ako kadidlo pred Tebou. Nedaj, aby naše srdce uchýľovalo sa k zlým rečiam a myšlienkam, ale zbav nás od všetkých, ktorí činia úklady našim dušiam, lebo k Tebe, Pane, obrátené sú naše oči a v Tebe sme zložili svoju nádej.

Nedopušť, Bože náš, aby sme boli zahanbení, lebo Tebe náleží všetka sláva, česť i klaňanie Otcu, i Synu, i Svätému Duchu, teraz i vždycky, i na veky vekov. Amen.“

(Služebník. Bratislava: vydala Pravoslávna cirkev v Cirkevnom nakladateľstve)

Poučenie pravoslávneho kresťana

1. Pamätaj: si syn (dcéra) pravoslávnej Cirkvi. To nie sú prázdne slová. Pamätaj, k čomu t'a to zaväzuje.
2. Pozemský život je pominuteľný. Nepozorovane preletí, bude však určujúci pre večný osud tvojej duše. Nezabúdaj na to ani na okamih.
3. Snaž sa žiť v zbožnosti. Modli sa k Bohu v chráme, modli sa k Bohu doma, pokorne, s vierou, s odovzdanosťou do Božej vôle. Plň sväté a spasiteľné cirkevné pravidlá, prikázania a bohoslužobný poriadok. Mimo Cirkev, mimo poslušnosť voči nej – nie je spása.
4. Dar slova je veľký dar Boží. Zušľachtuje človeka, nesmierne ho pozdvihuje nad všetky ostatné pozemské stvorenia. Ale ak je zneužívaný, tak mravne rozkladá ľudstvo. Stráž tento dar – múdre kresťanské slová používaj. Neodsudzuj, neohováraj. Ako ohňa sa varuj sprostého rozhovoru, zvodných rečí. Nezabúdaj na Spasiteľove slová : „Podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov odsúdený“... Nedopuť sa klamstva. Sväté Písmo hrozivo varuje: „Hospodin zahubí všetkých, ktorí hovoria lož“...
5. Miluj svojho blížneho ako seba samého, tak ako prikazuje Pán. Bez lásky nie je kresťanstvo. Pamätaj: kresťanská láska je sebaobetujúca, vôbec nie je sebecká. Nezmeškaj príležitosť vykonať skutok lásky a milosrdenstva.
6. Bud' skromný, čistý, nepoškvrnený v činoch, slovách a myšlienkach. Nenapodobňuj mravne skazených ľudí. Neber si z nich príklad, vyhýbaj sa ich blízkosti. Ak to nie je nutné, s neveriacimi nemaj nič – nevieru je nákazlivá. Zachovaj skromnosť a slušné chovanie vždy a všade, nenechaj sa nakaziť nehanblivými zvyklosťami našej doby.
7. Chráň sa chválenkárstva a pýchy, vyvaruj sa ich. Pýcha zvrhla z nebies najvyššieho a najmocnejšieho z anjelov. Preto pamätaj: prach si a na prach sa obrátiš. Hlboko sa pokor.
8. Hlavná úloha života – zachrániť dušu pre večnosť. Nech je toto základnou úlohou a starosťou tvojho života. Beda tým, ktorí bezstarosťou a nedbalosťou zmariu svoju dušu.

Nech t'a Hospodin požehná a pomôže ti.
Tvoj duchovný otec, metropolita Filaret

Milí čitatelia,

len nedávno som čítala v časopise Istina článok, v ktorom ktosi kritizoval hniezda záchrany. Pravdupovediac tento článok ma prekvapil a do istej miery aj zarmútil. Čiastočne mala pisateľka pravdu, že dieťa, ktoré sa „matka“ rozhodne dať do

hniezda záchrany, nebude vyrastať so svojimi skutočnými rodičmi. Ale na druhej strane v hniezde záchrany to dieťa dostalo aspoň šancu žiť! Veď koľko matiek sa pod tlakom rozhodne ísť na potrat (teda rozhodne sa zabiť toho maličkého nádherného človečika, ktorý rastie v jej lone!). A hniezdo záchrany je pre nich šancou, aby svoje dieťatká vynosili s tým, že sa o ne bude starať niekto neznámy, kto veľmi túži po dieťatku. Koľko je na Slovensku párov, ktoré nemôžu mať deti?! Zamyslime sa nad tým, stojí to za uváženie! To dieťatko, ten krehký bezbranný Boží tvor, sa môže dostať do dobrej kresťanskej rodiny, ktorá ho bude vychovávať s láskou a v súlade s Božími prikázaniami. A napokon veľa detí, ktoré boli adoptované, považuje za svojich rodičov nie tých, ktorí ich splodili, ale tých, ktorí ich vychovali, a nemajú ani snahu hľadať svojich pôvodných rodičov.

Viem, hniezda záchrany nie sú najlepšie riešenie, ale je to vždy lepšie ako potrat, alebo zabitie bábätka hneď po narodení. Úplne ideálne by bolo, keby všetky deti sa rodili z lásky a do láskavej rodiny. Žiaľ, nie je to tak, nežijeme v raji. Sami viete, že sa stali prípady, keď niekto našiel usmrtené bábätko v koši. Je strašné čo i len o tom písať. Sama som matkou a nedokážem pochopiť tie ženy. Musia byť vo veľmi zlom psychickom vypätí a hľadajú spôsob ako ďalej. Bohužiaľ, častokrát sa rozhodnú pre to najhoršie riešenie. Čo sa týka potratov, tie sa u nás dejú ako na bežiacom páse, ale verím tomu, že keby tie ženy boli dostatočne informované o tom, koho v lone nosia, tak by sa väčšina z nich

namieste obrátila a každá z nich by to bábätko aj vynosila. Totiž pravda je taká, že oplodnené vajíčko je miniatúrny človečik a nikto nikdy nemá také isté charakteristiky ako ono. To vajíčko obsahuje viac informácií o novom človeku, ako by bolo možné uložiť do piatich zbierok Britskej Encyklopédie. Nikdy nie je človek iba kvapkou protoplazmy. Už po siedmich dňoch po oplodnení sa dá zistiť, či to bude chlapček, alebo dievčatko. Čo sa týka vlastností človeka, nie je rozdiel medzi tým človekom, ktorým ste boli pri počatí a tým človekom, ktorým ste teraz. **Boli ste, aj teraz ste človekom.**

Keďže Boh je najmilosrdnejší, odpúšťa aj tým ženám, ktoré sa rozhodli pre potrat, ale tie ženy sa z toho hriechu musia po celý život úprimne kajať a oplakávať svoj zločin. Existujú na to špeciálne modlitby.

Drahí bratia a sestry v Christu, je to veľmi citlivá téma, ale treba o tom písať a aj hovoriť. Odporúčam každému, kto má možnosť, aby si pozrel film **Nemý výkrik**, v ktorom sa odohráva potrat. Ja som pri tom filme plakala a verím, že plače každý, kto ten film vidí.

Ďakujem Bohu, že aj v Bystrici bolo nedávno otvorené hniezdo záchrany a verím, že klesne počet potratov, veď to je predsa cieľ. A tiež verím, že po tomto príspevku sa čitatelia budú pozerieť na hniezda záchrany z tej lepšej stránky. Ak to hniezdo zachráni čo i len jedného človeka, akú veľkú cenu to má pred Bohom!

Svätá Tajina pokánia – teda spoved'

V priebehu dňa pred spoved'ou si treba prečítať **kajúcnny kanón** a **kajúcne modlitby**, prospešné je tiež si prečítať i ďalšie modlitby – akafisty a kanóny. K spovedi sa má pristúpiť v mieri so všetkými.

Ďalej sa na spoved' treba pripraviť dôkladným **spytovaním svedomia** a rozpomenutím sa na svoje hriechy, poklesky, nedostatky, vášne, pády a duchovné problémy (svoju prípravu si kajúcnik môže napísať na papier, ktorý po spovedi spáli). Tajina pokánia je vzácnou príležitosťou, kde má každý možnosť očistiť sa od všetkých hriechov, a ktorá sa už nemusí opakovať.

Treba si prečítať a zamyslieť sa na Desatorom, hlavnými Božími prikázaniami a možnými hriechmi a prípadne si prečítať ešte niektoré „spovedné zrkadlo“ alebo „poučenie pred svätou spoved'ou“. Každý má mať na pamäti, že hrešíme nielen konaním zlého, ale tiež nekonaním dobrého. Kajúcnik musí skúmať, či nemá pochybnosti o pravoslávnej viere.

V chráme pred spoved'ou je potrebné si prečítať **50. žalm** a **Niceocarihradské vyznanie viery**.

Na spovedi pri duchovnom rozhovore – kajúcnik začína slovami: „Ja hriešny človek spovedám sa tebe – všemohúcemu Bohu vo Svätej Trojici jedinému, Prečistej Panne Márii – Matke Božej i všetkým svätým i pred vami, otče môj duchovný, zo všetkých svojich hriechov“, alebo: „Vyznávam sa tebe, všemohúcemu a vševediacemu Bohu, i vám, ctihodný otče, zo všetkých svojich hriechov, ktorých som sa od poslednej spovede dopustil slovom, skutkom a myšlienkou.“ Kajúcnik pokračuje menovitým vyznaním svojich hriechov. Dáva pozor, aby usvedčil sám seba pred Bohom a pred kňazom, ktorý tu je svedkom

jeho pokánia, a aby neodsudzoval nikoho, len sám seba. Spoveď je súd, ktorý vykoná kajúcnik sám nad sebou a pri ňom usvedčí a odsúdi sám seba, aby nebol usvedčený a odsúdený na poslednom Božom súde. Kajúcnik musí na seba pozerat' ako na vinníka všetkých svojich problémov a hriechov. Na ostatných ľudí sa nevyhovára, o ich nedostatkoch nehovorí a na ich hriechy nepoukazuje.

Kajúcnik sa snaží vyznávať svoje hriechy stručne, ale úplne. Hĺbka a účinnosť spovede a očisťujúca moc pokánia nespočívajú v dĺžke spovede a množstve slov, ale v úprimnosti.

Pokiaľ pri minulej spovedi dostal kajúcnik výslovnú epitimiú, nezabudne hneď v úvode povedať, či ju presne a úplne vyplnil.

Epitímia môže byť výslovná (spovedník uloží kajúcnikovi povinnosť vykonať určené skutky pokánia, alebo ho na čas oddelí od účasti na Božej Eucharistii). I keď nie je udelená výslovná epitímia, každopádne sa už samotným prijatím kajúcnikovo pokánia vždycky automaticky ukladá epitímia, ktorá mu sama prikazuje zdržiavať sa vyznaných hriechov. Obsahom pokánia je tiež kajúcnikov – buď už vyslovený, alebo nevyslovený sľub – nedopúšťať sa znovu vyznaných hriechov. Dôležité je úprimné pevné odhodlanie k duchovnému zápasu.

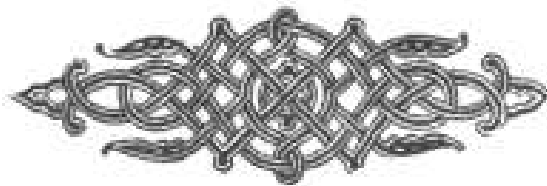
Kajúcnik nevyznáva tie hriešne skutky, z ktorých už raz učinil pokánie a získal nad nimi rozhrešenie.

Posvätné napomenutie kajúcnikovi po spovedi: *Týchto všetkých hriechov sa od dneskajška musíš varovať, pretože sa krstíš druhým krstom podľa kresťanského tajomstva. Nech ti pomáha Boh, aby si začal konať dobro. Inak by si mohol zahynúť, keby si sa k týmto hriechom znovu vrátil. Nech nie si ľudom na smiech, lebo to ku kresťanom nepatrí. Aby si však čestne, správne a zbožne viedol svoj život, nech ti Boh pomáha svojou blahodaťou.*

O tom, čo sa dialo na spovedi, o vyznaných hriechoch a prípadne udelenej epitímii zachováva mlčanlivosť tak ako spovedník, tak aj kajúcnik.

Na prijatie rozhrešenia kajúcnik pokľakne čelom k ikone a skloní hlavu, ktorú mu spovedník pokryje epitrichilom, a číta nad ním rozhrešujúcu modlitbu, v záveru žehná znamením kríža.

Potom kajúcnik povstane, **pobozká kríž na epitrichile a pravici kňaza.** Nakoniec po ukončení svätej Tajiny pobozká ikonu. Odchádza s rozhrešením a ďakuje Bohu.

Kázne

V mene Otca i Syna i Svätého Ducha!

Milovaní bratia a sestry v Christu,

keďže sa nám začal 40-dňový roždestvenský pôst, chcel by som dnes kázať práve o ňom. Všetci dobre vieme, že pôst v živote pravoslávneho kresťana je nesmierne dôležitý. Čo je vlastne pôst?

Pôst je vzácny Boží dar, prastarý zákon, ktorý sa zachoval ako dedičstvo Otcov a trvá dodnes. Pôst je silná zbraň proti démonom. Pôst rodí prorokov. Posilňuje mocných. Prebýva spolu so striednosťou a čistotou. Je matkou zdravia, očisťuje naše telo od škodlivých látok. Ďalej pôst upravuje manželský život: Bráni bezohľadnosti a presadzuje harmonickú zdržanlivosť. Muž vôbec nepochybuje o manželskej vernosti svojej ženy, keď ju vidí postiť sa. Žena nehynie žiarlivosťou, keď tiež vidí svojho muža postiť sa. Pôst sa stáva podnetom blaženosti človeka, pretože ako smäd robí nápoj sladkým a hlad stôl príjemným, tak aj pôst robí jedlá chutnými.

Keď sa postíme, prechádzame od zaujatia sebou k zaujatiu Bohom a blížnymi. Trávime menej času starosťami o to, čo, kde a ako budeme jesť, koľko toho zjeme a podobne. Robíme tak preto, aby sme mali viac času na modlitbu a na starosť o chudobných. Skrze pôst sa tak učíme, že môžeme dosiahnuť kontrolu dokonca i nad tými vecami, ktoré nás až príliš často ovládajú. Pre mnoho ľudí je to práve jedlo, ktoré ich riadi a ovláda. Keď sa postíme od jedla, sme však zároveň vyzývaní, aby sme sa postili aj od hriechov, ohovárania, žiarlivosti, zloby a od všetkých ostatných vecí, ktoré konáme. Svätý Avva Hyperchios hovorí, že lepšie je jesť mäso a piť víno, než jesť mäso svojho brata skrze ohováranie a nactiutrhávanie. Sväté Písmo hovorí: Beda tým, ktorí sa opijajú bez vína. Takýmto opíjaním je napríklad hnev, z ktorého sa duša môže zblázniť. Vo všeobecnosti každá túžba, ktorá omamuje rozum, je istým druhom opilstva. Takže postiť sa neznamená len nejесť mäso a mliečne výrobky, ale postiť sa treba aj po stránke duševnej, lebo pôst nie je žiadna diéta. Snažme sa vyhýbať prázdny m rečiam, radšej sa venujme modlitbe. Dajme prednosť duchovnému čítaniu pred televízorom. Na rádio v tomto čase radšej zabudnime, lepšie bude, keď si vypočujeme duchovné piesne

a akafisty, ktoré nás určite vzpružia. Poznám to na sebe, nie je to vôbec ľahké, ale to neznamená, že je to nemožné. Boh nám pomôže, len my musíme chcieť.

Pokiaľ musíme upraviť mieru nášho pôstu, je to samozrejme možné. V každom prípade však naše postenie musí byť vedomé a pravidelné, pretože sám Pán Isus Christos nepokladá pôst za možnosť, ale pokladá ho za nutnosť. V Evanjeliu od sv. Matúša náš Pán doslova hovorí: „Keď sa postíte, nebuďte ako pokrytci...“, nehovorí nám: „pokiaľ sa postíte...“ a dokonca ani: „pokiaľ sa rozhodnete postiť...“ Ale je potrebné poznať mieru pôstu, aby sme predčasne nezoslabli.

Pôst navyše posilňuje modlitbu. Stáva sa krídlom na ceste k nebesiam. Sýte telo prekáža čistej modlitbe a Boží Duch do sýteho tela neprichádza. Vo Svätom Písme sa píše: „Oslávte teda Boha svojím telom i svojím duchom, čo oboje náleží Bohu.“ (1 kor 6,20).

Drahí bratia a sestry v Christu, to všetko a ešte viac znamená pôst. A preto vám počas tohto pôstneho obdobia prajem veľa duchovných i fyzických síl, očistíme si svoju dušu i telo, no nezabúdajme, že pôst nie je cieľ, je to len prostriedok, ako dosiahnuť to vytúžené nebeské Kráľovstvo. Amen!

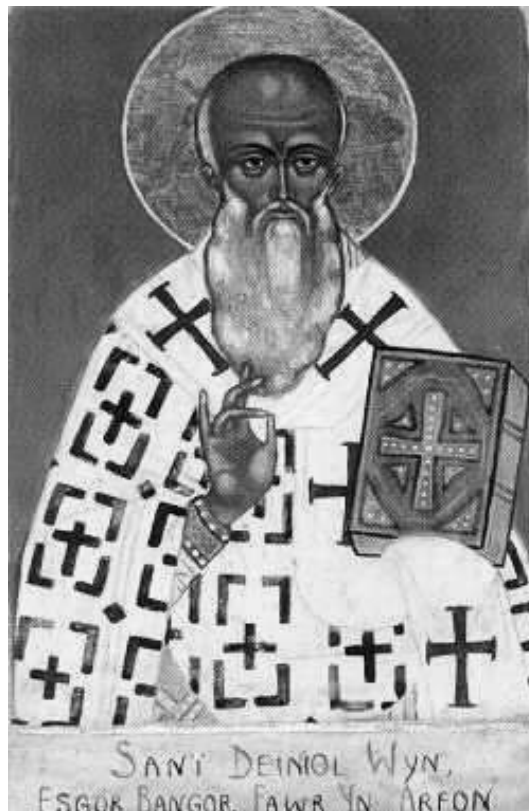
2. kázeň

Dnešné Evanjelium je opäť veľmi pekné a hlavne poučné. Počuli sme príbeh o bohatom lovení rýb – o zázraku, ktorý sa udial. Áno, bol to zázrak, pretože v jazere, v ktorom neboli ryby, tam bolo zrazu toľko rýb, že sa apoštolom začali trhať siete a museli volať pomocníkov z druhej lode, aby im prišli pomôcť a tak naplnili obe lode rybami. Od tých čias apoštoli zanechali všetko, svoje rodiny a nasledovali Christa nášho Spasiteľa. Prestali loviť ryby a stali sa rybármi ľudí. Začali chodiť pomedzi ľudí, učili ich Evanjelium a krstili ich v mene Svätej Trojice Otca i Syna i Svätého Ducha.

Evanjelium nám tiež hovorí o silnej viere Isusa Christa. Dobré vieme, že apoštoli takú silnú vieru nemali. Napríklad apoštol Tomáš nechcel uveriť, že Isus Christos, náš Spasiteľ, vstal z mŕtvych a pochyboval o tom, až kým sa nepresvedčil na vlastné oči. Aj apoštol Peter mal slabú vieru, keď trikrát zaprel svojho Učiteľa Isusa Christa, ale potom sa celý život kajal a každé ráno vstával skôr, ako kohút zakikirikal. A takýchto prípadov sa vo Svätom Písme nachádza viac.

Drahí bratia a sestry, čo si máme vziať z dnešného Evanjelia my? Odpoveď je jednoduchá. Staňme sa aj my rybármi ľudí. Veď koľko ľudí žije na tomto svete bez Boha, bez Cirkvi?! A nemusím hovoriť o svete, stačí sa prejsť po Banskej Bystrici. V Banskej Bystrici žije okolo 100 tisíc obyvateľov a k pravoslavnej viere sa podľa posledného sčítania prihlásilo len okolo 200 ľudí. Nie je to veľa, je to veľmi málo a z toho mála sa zúčastňuje na svätých Liturgiách minimum. Buď sú k viere ľahostajní, alebo jednoducho nevedia o tom, že sa tu slúži, alebo radšej nechcú vedieť? Myslím si, že vôbec nie je dôležité, kde slúžime, či je to tu v Agentúre sociálnych služieb, alebo niekde inde. Bohu je milé každé slúženie, pretože v každej svätej Liturgii sa prináša nekrvavá obeť Isusa Christa. Nezabúdajme na to, že v minulosti museli kresťania slúžiť v katakombách. Pre nás je dôležité jedno, aby nás sem chodilo čo najviac, aby sa rozbehla misia, o ktorej každý rád hovorí a píše, ale málo sa v tej veci koná. A keď nás už bude veľa, keď sa už sem do agentúry nezmestíme, vtedy bude dôvod, aby sme našli iné priestory. Viem, najlepšie by bolo, keby sme mali svoj vlastný pravoslávny chrám, ale za to sa musíme modliť a nejako aj pričiniť. Každý v rámci svojich možností.

Drahí bratia a sestry v Christu, niekedy mám pocit, že sa hanbíme hovoriť o svojej viere, o svojom vierovyznaní. To znamená, že sa hanbíme hovoriť o Christovi, ktorý zomrel za naše hriechy. Je to smutné, ale je to tak. V minulosti zakazovali čítať Bibliu a i napriek tomu ju ľudia potajomky čítali. No a dnes môže Bibliu čítať každý, veď je demokracia, ale málokomu sa ju chce čítať. Kto dnes z nás siahne večer po Biblii? Radšej si zapneme televízor, alebo vezmeme nejaký populárny časopis, je to ľahšie čítanie a nie tak náročné. Alebo v minulosti zakazovali ľuďom chodiť do chrámov a ľudia chodili a dnes by aj chodili, ale sa im jednoducho nechce, nemajú čas na duchovné veci.

Nechcem, aby sme sa teraz obviňovali a pozerali jeden na druhého, kto z nás čo spravil, chcem aby sme sa zamysleli nad tým, čo ešte spraviť môžeme pre našu Cirkev a pre našu cirkevnú obec. Ak sme doteraz neboli, staňme sa aj my rybármi ľudí, pozývajme na sväté Liturgie svojich známych, svoje rodiny, svojich priateľov. Amen!

diakon Ján Tomáš

Kresťanské mottá

- *Ten, kto skutočne verí v Boha, žije ako anjel na zemi: Zachováva pôst, zdržanlivosť, celonočné bdenie, spieva bohoslužobné piesne, modlí sa, nikdy neodsudzuje, z hĺbky duše odpúšťa svojim nepriateľom a miluje ich.*
- *Ten, kto má pokoru, napodobňuje samotného Christa. Nikdy sa nezlostí, ani neodsudzuje, ani sa nepýši. Nikdy netúži po moci. Vyhýba sa pochvalám, neháda sa kvôli žiadnej veci, nie je slobodomyselný pri rozprávaní, stále prijíma rady iných. Vyhýba sa nápadnému oblečeniu a jeho vonkajší vzhlád je jednoduchý a pokorný.*
- *Nie je dobré, aby si sa zarmucoval, keď ťa odsudzujú. Zármutok v takýchto prípadoch znamená, že si samolúby. Ten, kto chce byť spasený, by mal milovať situácie, keď ním pohŕdajú, lebo pohŕdanie spôsobuje pokoru. A pokora oslobodzuje človeka od mnohých pokúšení.*
- *Keď máme Božiu bázeň, nebojíme sa Boha, ani Démonov.*
- *Usiluj sa stať pokorným. Bud' posledný zo všetkých. Uvažuj, že nič dôstojné nekonáš pre svoju spásu, ale pros Boha, aby ťa zachránil cez svoje milosrdenstvo.*
- *Pokoru je možné dosiahnuť sebanapomínaním, teda keď si o sebe myslíš, že nemáš nič dobré. Beda tomu, kto si o svojich hriechoch myslí, že sú malé. Ten určite padne do strašnejších hriechov.*
- *Ten, kto s pokoru znáša obvinenia, dospel k dokonalosti. Toho obdivujú dokonca i anjeli, pretože žiadna iná cnosť nie je tak ťažko dosiahnuteľná a veľká ako pokora.*

- *Pokora je najkratšia cesta k spáse človeka. Abba Izaiáš hovorí: Keď naučíš svoj jazyk hovoriť odpusť mi, a hoci to nehovoríš s vedomím, postupne si zvykneš hovoriť to a cítiť to v sebe.*
- *Je nemožné, aby si dosiahol ozajstnú modlitbu, ak pred tým nezanecháš každé podozrenie a nedôveru voči iným.*
- *Ak sa chceš naučiť modlitbe, najprv zanechaj mnohovravnosť a zo svojho života vytni každé zbytočné rozptýlenie.*
- *Sústredená modlitba je, keď v čase, keď sa modlíš, je tvoja myseľ sústredená na Boha.*
- *Ten, kto úprimne miluje Boha, dokazuje to svojím úsilím o dosiahnutie čistej modlitby.*
- *Usiluj sa, aby sa tvoja myseľ nerozptyľovala v čase modlitby. Tvoja myseľ musí byť vtedy čistá. Ó, kjež by si pocítil jej sladkosť.*
- *Bud' mlč, alebo povedz niečo lepšie, ako je mlčanie.*
- *Hriešne myšlienky okamžite vyhánaj, aby sa v tebe nezakorenili. Ak myšlienka prináša neslušný obraz do tvojej fantázie, vyžeň ho podľa možnosti čím najskôr.*
- *Nepoškrňuj svoje telo hnusnými skutkami a tvoju dušu ľstivými myšlienkami. Len tak k tebe príde Boží pokoj a pochopíš, že v tvojej duši prebýva Boh.*
- *Neodsudzujme iných. Lebo keď súdime, znamená to, že sme pyšní a začíname konať to, čo patrí Bohu, a nie nám. Keď odsudzujeme, privlastňujeme si Božiu moc.*
- *Keď chceš prejsť cez hustý les, alebo húštinu, musíš rukami odstraňovať vetvy, krovie a konáre, čiže všetky prekážky, aby si si urobil cestičku, po ktorej môžeš prejsť. To isté musíme urobiť s myšlienkami v našej duši: musíme ich odstrániť, aby sme mohli duchovne napredovať.*

- *Ak sa všetci okolo teba správajú zle a vyvolávajú škandály, ty ich neodsudzuj, ani ich nenapodobňuj, ale kráčaj podľa Božej vôle.*
- *Ten, kto túži po uznaní, sa nemôže striasť smútku: Lebo aj to najmenšie sklamanie sa dotýka jeho egoizmu a to spôsobuje veľký smútok. Blažený je ten, kto nenávidí uznanie a miluje pokoru.*
- *Odchod nerieši stále problém smútku. Lebo ktokoľvek by si odišiel, nájdeš to isté a podobné. Usiluj sa vyriešiť problém vo svojom vnútri a nehľadaj riešenia zvonku alebo odchodom.*

Keď sa človek naplňuje Bohom, osvetľuje
a zbožšťuje sa jeho srdce, duša, myseľ a aj vôľa.

(prepodobný Justín Popovič)

Z úst apoštola rovného Nikolaja Žičského

Keby sa mala história posledných troch storočí, 18., 19. a 20. nazvať jedným pravým menom, nenašlo by sa presnejšie meno ako: **Protokol súdu medzi Európou a Christom**. Na tom súde sa odohráva nasledujúce:

Christos hovorí Európe, že je pokrstená v jeho meno a aby ostala verná Jemu a Jeho Evanjeliu. Nato obvinená Európa odpovedá:

- Všetky viery sú rovnaké. To nám povedali francúzski encyklopedisti. A nikoho netreba nútiť, aby veril tomu, alebo niečomu inému. Európa toleruje všetky viery ako národné poverčivosti kvôli svojim imperialistickým záujmom, ale ona sama sa nedrží ani jednej viery. Keď dosiahne svoje politické ciele, potom sa poráta s týmito národnými poverčivosťami.

Nato sa Christos so zármutkom opýta:

- Ako môžete vy, ľudia, žiť len imperiálnymi teda materiálnymi záujmami, t.j. zvieracou vášňou, len za telesným jedlom? Ja som z vás chcel urobiť bohov a Božích synov a vy sa obraciate a utekáte, aby ste sa podobali ťažnému dobytku.

Nato Európa odpovedá:

- Ty si zastaralý. Namiesto Tvojho Evanjelia sme si našli zoológiu a biológiu. Teraz vieme, že sme potomkovia nie Tvoji a Tvojho nebeského Otca, ale orangutana, gorily a opice. My sa teraz zdokonaľujeme, aby sme sa stali bohmi. My už neuznávame iných bohov okrem seba.

Christos odpovedá:

- Vy ste tvrdohlavejší ako starí Hebreji. Ja som vás zdvihol z barbarskej tmy do nebeského svetla a by sa chcete vrátiť opäť do tmy ako byvol do blata. Ja som za vás dal svoju Krv...

Nato Európa s posmechom hovorí:

- Chod' od nás. Nepoznáme Ťa. My sa držíme gréckej filozofie a rímskej kultúry. Chceme slobodu. Máme univerzity. Veda je naša hviezda – sprievodkyňa. Naše heslo je: rovnosť, bratstvo, sloboda. náš rozum je boh nad bohmi. Ty si Aziat. Zriekame sa Ťa. Ty si len jedna stará legenda našich báb a dedov.

Nato Christos so slzami v očiach odpovedá:

- Ja odchádzam, ale vy ešte uvidíte. Zišli ste z Božej cesty a pobrali ste sa cestou satanskou. Blahoslovenie a šťastie sú od vás vzaté. V mojich rukách je váš život a vaša smrť, lebo ja som sa dal za vás ukrižovať..."

(Z knihy Prepodobný Justín Popovič, preložil kňaz Peter Soroka, str. 154-155)

Chrámový sviatok vo Zvolene

Aj tento rok sme sa zišli vo Zvolene, aby sme spoločne oslávili sviatok archanjela Michala, patróna cirkevnej obce Zvolen. Svojou účasťou nás poctili významní predstavitelia pravoslávnej Cirkvi a to arcibiskup Ján prešovský, riaditeľ Úradu prešovskej pravoslávnej eparchie kňaz

Alexander Cap, kňaz Štefan Šak - správca farnosti v Krompachoch, ďalej správca farnosti v Slovinkách – kňaz Peter Kačmár a len nedávno vysvätený kňaz Vladimír Kocvár. A samozrejme, nechýbali ani náš duchovný otec Marek Ignacik spolu s diakonom Jánom Tomášom.

Prišli aj veriaci z diaľky a myslím si, že všetci mohli byť spokojní, pretože Sv. archijerejská Liturgia sa niesla v slávnostnom duchu. K tomu prispelo aj množstvo ľudí, ktorí sa zúčastnili tejto bohoslužby. Kázeň predniesol kňaz Peter Kačmár, ktorý ako po iné roky svojimi slovami povzbudil veriaci ľud.

Okrem dvoch bohoslovcov, ktorí obsluhovali vladyku, sa na obsluhu podieľal aj náš brat v Christu Juraj Tajboš, ktorý postupne zauča aj Janka Olerínyho a spoločnosť im robil Peťko Kačmár – syn o. Petra. Modlime sa, aby z oboch chlapcov raz vyrástli dobrí Boží služobníci verní pravej Christovej Cirkvi. Nezabúdajme, že deti sú naša budúcnosť.

Na záver sa ku všetkým prihovril náš vladyka Ján a nášmu d. o. Marekovi a jednej veriacej podaroval hramoty sv. Cyrila a Metoda. Po skončení svätej Liturgie sa naše duchovenstvo pobralo na chutný obed do reštaurácie Poľana vo Zvolene. Nemôžem nespomenúť ani pani Pinkovú, najaktívnejšiu veriacu našich dvoch cirkevných obcí v B. Bystrici a vo Zvolene, ktorá si dala tú námahu, že

z diaľky priniesla fajnú tortu vyzdobenú osemramenným pravoslávny krížom.

Na záver dodám snáď len toľko, že všetko bolo dobré a za to patrí chvála predovšetkým nášmu všemohúcemu Bohu, pretože bez Jeho vôle by sa nič z toho neuskutočnilo.

Básnické okienko

HODNOTA LÁSKY

Najväčšou silou na svete je láska. Boh je Láska.

Povinnosť – bez lásky ťa robí mrzutým.

Zodpovednosť – bez lásky ťa robí bezohľadným.

Spravodlivosť – bez lásky ťa robí tvrdým.

Pravda – bez lásky ťa robí kritickým.

Výchova – bez lásky ťa robí rozporuplným.

Šikovnosť – bez lásky ťa robí špekulantom.

Prívetivosť – bez lásky ťa robí pokryteckým.

Poriadok – bez lásky ťa robí puntičkárskym.

Vedomosti – bez lásky ťa robia neústupným.

Moc – bez lásky ťa robí násilníckym.

Česť – bez lásky ťa robí pyšným.

Pôst

Pre niekoho cnosť,

pre iných zase zbytočnosť.

Keď človek telu nedopraje

pre nejaké tie inotaje.

Možno: doteraz žil bez toho

a nielen on, ale ľudí mnoho.

Pôst sa ho netýka,

ved' to je len „cirkevná politika“.

Možno: iný zase neprikladá tomu váhu,

hlavné je mať snahu i odvahu.

Žiť usporiadane a čestne,

čo tam po nejakom mäse.

Možno: iný sa aj snaží,

príde pokušenie – a už na tom nezáleží.

Ved' ešte budú ďalšie... roky,

spočítané sú však naše kroky.

Vlastníctvo – bez lásky ťa robí lakomým.

Viera – bez lásky ťa robí fanatickým.

Život – bez lásky sa stáva nezmyselným.

Napokon je tu ešte jeden,

čo nevynechá ani jeden.

Vďaka nemu sa formuje,

krok za krokom napreduje.

V očiach inovercov – zvláštne,

takto sa trápiť – strašné.

„Ved' je to fanatizmus,

tak si ničť organizmus!“

Význam však nie je len v nejedení,

ale v duchovne, z ktorého pramení.

Sám o sebe by nemal zmysel,

to nie je diéta, či výmysel.

V Pravoslávii je tvrdosť i krása,

keď zistíme, že dá sa.

Postiť podľa svojich možností,

podľa zdravia, veku i pracovných daností.

Je to prechod od slov ku
skutkom,

Viera

Po daždi býva krásne,
vykvitnú aj nové básne.

Verše plné nádeje.

Ľahšie je písať o viere.

No ťažké je uveriť a nevidieť
a to len pre ten náš hriech...

No otvor srdce dokorán,
nájdeš Ho tam, On je náš Pán!

Až potom uveríš,
že pribitý bol na kríž.

Tam vytrpel veľké muky,
pribili Mu nohy aj ruky.

A do boku kópiu vrazili,
bolesť Mu tým veľkú spôsobili,

od mnohých k našim príbytkom.

Od iných k sebe,
za to Ti, Bože, ďakujeme.

No Christos stonal a trpel,
poznal ich strašný úmysel.

Život za nás položil,
to nikto z nás nezažil.

Preto si svoju vieru chráň,
je to Tvoj najväčší dar.

Znechutiť sa nenechaj,
do chrámu rýchlo utekaj.

Vstaň si pred ikonu dojatý,
a povedz: Sláva Ti, Bože, naveky!

OZNAM

„S radosťou vám oznamujeme, že dňa 12. novembra 2005 prijala

sv. Tajinu (sviatosť) Krstu a následne
na to sv. Tajinu Myropomazania
Nikola Tomášová. Želáme jej veľa
Božej milosti a lásky, nech je z nej
dobrá pravoslávna kresťanka a nech
robí radosť nielen svojim rodičom a
priateľom, ale predovšetkým Bohu. Sv.
Nikolaj Čudotvorec pros Boha za ňu!“

Pravoslávna Cirkev oznamuje všetkým, že sväté Liturgie sa v Banskej Bystrici a vo Zvolene konajú striedavo: jednu nedeľu v Banskej Bystrici v náhradných priestoroch v Agentúre sociálnych služieb na Ulici 9. mája č. 74 (bývalé detské jasle) so začiatkom o 9:30 hodine. Ďalšiu nedeľu vo Zvolene v kaplnke zvolenského zámku o 10 hodine. Ďalej vám oznamujeme, že sa vo vojenskej kaplnke vo Zvolene slúžia už aj sviatočné večerne, utrene a sv. Liturgie. Podrobnejšie informácie dostanete na telefónnom čísle: 0903 170 583. Tešíme sa na vašu účasť. Christos medzi nami!

SVETLO PRAVOSLÁVIA – spoločensko – duchovný občasník

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail jankasom@szm.sk